

Valstybinio audito ataskaita

LIETUVOS RESPUBLIKOS
PIRMININKAVIMO EUROPOS SAJUNGOS
TARYBAI 2013 METAIS
TARPINSTITUCINIO 2013–2014 METŲ
VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO
VERTINIMAS

2015 m. vasario 27 d. Nr. FA-P-40-8-2

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

<u>IŽANGA</u>	<u>3</u>
<u>IŠVADOS</u>	<u>4</u>
<u>REKOMENDACIJOS IR PASIŪLYMAI</u>	<u>5</u>
<u>AUDITO APIMTIS IR METODAI</u>	<u>6</u>
<u>AUDITO REZULTATAI</u>	<u>7</u>
<u>1. Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais tarpinstitucinio 2013–2014 metų veiklos plano koordinavimas ir vykdymas</u>	<u>7</u>
1.1. Pasirengimo pirmininkauti laikotarpis	7
1.2. Tarpinstitucinio 2013–2014 metų veiklos plano koordinavimas ir vykdymas	8
<u>2. Tarpinstitucinio 2013–2014 metų veiklos plano vykdymo išlaidų atitiktis teisės aktams</u>	<u>12</u>

ĮŽANGA

Lietuva Europos Sąjungos Tarybai pirmininkavo 2013 m. liepos 1 d.–gruodžio 31 d. laikotarpiu. Tai buvo didelis iššūkis valstybei, nes teko užtikrinti Europos Sąjungos darbotvarkės tęstinumą ir sklandžią Europos Sąjungos Tarybos darbo struktūrų veiklą, įgyvendinti bendrą 18 mėnesių ir nacionalinę 6 mėnesių pirmininkavimo programas su pirmininkavimo trejeto partnerėmis Airija ir Graikija.

Lietuvos Respublikos pirmininkavimas Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais apima 2012–2014 metų laikotarpį: pasirengimo pirmininkauti laikotarpį (2012 m. pradžia–2013 m. birželio 30 d.), pirmininkavimą (2013 m. liepos 1 d.– gruodžio 31 d.) ir laikotarpį po pirmininkavimo (2014 m. sausio 1 d.– birželio 30 d.).

Siekiant užtikrinti sklandų ir veiksmingą pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai, buvo parengtas Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais tarpinstitucinis veiklos planas – dvejų metų (2013–2014 m.) dokumentas, kuriame pateiktos pasirengimo pirmininkauti ir pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai tikslams pasiekti ir uždaviniams įgyvendinti reikalingos priemonės ir lėšos (181 086 tūkst. Lt).

Pasirengimui pirmininkauti 2012 metais buvo panaudota 30,6 mln. Lt, tarpinstituciniame 2013–2014 metų veiklos plane numatytiems uždaviniams įgyvendinti – 137,9 mln. Lt valstybės biudžeto asignavimų. Pagal institucijų pateiktus duomenis, tarpinstituciniame veiklos plane numatytiems ir nenumatytiems priemonėms papildomai buvo panaudota 3,7 mln. Lt valstybės biudžeto asignavimų.

Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto iniciatyva Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais tarpinstitucinio veiklos plano įgyvendinimo vertinimas buvo įtrauktas į Valstybės kontrolės 2014 metų valstybinio audito programą.

Audito tikslas – įvertinti Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais tarpinstitucinio veiklos plano įgyvendinimą.

Plano įgyvendinimo koordinatoriumi paskirta Užsienio reikalų ministerija. Jį įgyvendinant dalyvavo daugiau kaip 70 institucijų.

IŠVADOS

---

1. Lietuvos Respublikos pirmininkavime Europos Sąjungos Tarybai dalyvavusių įstaigų įgyvendintos priemonės ir panaudotos lėšos iš esmės atitiko nacionalinį Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais tarpinstitucinį 2013–2014 metų veiklos planą, tačiau kai kurios įstaigos:
  - panaudojo savo veiklai skirtus valstybės biudžeto asignavimus priemonėms, kurios nebuvo įtrauktos į tarpinstitucinį veiklos planą, tačiau susijusios su pirmininkavimu. Informacijos apie papildomai panaudotas valstybės biudžeto lėšas ir vykdytas tarpinstituciniame veiklos plane nenumatytas priemones Užsienio reikalų ministerijai įstaigos neteikė, todėl tai joms suteikė galimybę savarankiškai planuoti ir vykdyti Užsienio reikalų ministerijos nekoordinuojamas tarpinstituciniame veiklos plane nenumatytas priemones (žr. ataskaitos 9 psl.);
  - atsakiusios vykdyti kai kurias priemones, nepanaudojo joms skirtų asignavimų, o kitoms priemonėms, kurių vykdymo apimtis buvo didesnė nei planuota, naudojo kitai įstaigos veiklai skirtas biudžeto lėšas, nes nepakako tarpinstituciniame veiklos plane numatytų lėšų. Įstaigos į Užsienio reikalų ministeriją nesikreipė, todėl veiklos planas nebuvo koreguojamas, o lėšos tarp vykdomų priemonių nebuvo perskirstytos (žr. ataskaitos 10–11 psl.);
  - vykdė pirmininkavimo priemones ir panaudojo joms skirtus valstybės biudžeto asignavimus išlaidoms apmokėti, nors tarpinstituciniame veiklos plane nebuvo patvirtintos kaip 2014 metų plano priemonių vykdytojos (žr. ataskaitos 10 psl.);
  - įgyvendindamos tarpinstitucinio 2013–2014 metų veiklos plano priemones, sutaupyty asignavimų negrąžino į biudžetą, bet juos naudojo nenumatytoms priemonėms ar apmokėjo kitas, su pirmininkavimu Europos Sąjungos Tarybai nesusijusias, išlaidas (žr. ataskaitos 11 psl.).
2. Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai tarpinstituciniame 2013–2014 metų veiklos plane patvirtintos kai kurios priemonės buvo įgyvendinamos, nesilaikant Viešųjų pirkimų ir Biudžetinių įstaigų įstatymų nuostatų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklių, nuomojant pirmininkavimui reikalingą turtą neįvertinta alternatyva jį įsigyti ir vėliau panaudoti įstaigos veikloje, darbuotojų atrankos organizavimo ir įdarbinimo paslaugos įsigytos teisės aktuose nenumatytais būdais ir taip neužtikrintas taupus ir racionalus valstybės biudžeto asignavimų naudojimas (konkretūs atvejai nurodyti ataskaitos 12–14 psl.).
3. Teisės aktai nenumato, kaip rengti tarpinstitucinius veiklos planus, jeigu juos vykdant numatomas privataus sektoriaus ir kitų nevalstybinių subjektų dalyvavimas. Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai tarpinstituciniame 2013–2014 metų veiklos plane buvo numatytas tik valstybinių institucijų dalyvavimas ir valstybės biudžeto asignavimai, nors vykdant pirmininkavimo priemones dalyvavo ir kiti subjektai. Dėl to nėra informacijos, kiek pirmininkavimas Europos Sąjungos Tarybai kainavo iš viso (žr. ataskaitos 9 psl.).

REKOMENDACIJOS IR PASIŪLYMAI

Įvertinę Užsienio reikalų ministerijos finansinio (teisėtumo) audito (žr. Užsienio reikalų ministerijos 2014 metų valstybinio audito ataskaitą http://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1) metu nustatytus pažeidimus, įgyvendinant Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais veiklos plano priemones, ministerijai rekomendavome apsvarstyti valstybinio audito ataskaitoje nurodytus dalykus ir informuoti apie priimtus sprendimus (veiksmus), kurių bus imtasi ateityje rengiant tokio masto renginius.

Užsienio reikalų ministerija informavo, kad, siekdama įgyvendinti šią rekomendaciją, įvertins galimas laikinųjų darbuotojų pasitelkimo alternatyvas pagal ekonomiškumo (kaina) ir veiksmingumo (siekiamas rezultatas) principus, vengiant naudotis šių darbuotojų paslaugomis per juos įdarbinančias įmones; esant galimybei derins skirtingų tiekėjų teikiamą įrangą, vykdys atskirus ir mažesnės apimties įrangos viešuosius pirkimus; įvertins informacinių technologijų įrangos nuomos ir įsigijimo alternatyvas, atsižvelgs į galimybes po renginio ją pritaikyti prie esamų ministerijos sistemų; teiks pasiūlymus tikslinti teisės aktų nuostatas, reglamentuojančias Viešųjų pirkimų įstatymo išimtis, įgyvendinant panašaus masto valstybinės reikšmės projektus. Tai leistų užtikrinti didesnę lankstumą, įgyvendinant tokiems projektams keliamus reikalavimus, ir laikytis teisės aktų.

Viešųjų pirkimų reguliavimo srityje priimtos naujos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (2014/24/ES ir 2014/25/ES), kuriomis siekiama viešųjų pirkimų reguliavimą labiau pritaikyti politiniams, socialiniams ir ekonominiams klausimams, suteikiant perkančiosioms organizacijoms daugiau pasirinkimo galimybių ir lankstumo, mažinant perkančiųjų organizacijų ir tiekėjų administracinę naštą. Direktyvos į nacionalinę teisę turi būti perkeltos iki 2016 m. balandžio 18 dienos.

Įvertinę tai, kaip buvo įgyvendinamas, koordinuojamas ir kontroliuojamas pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais tarpinstitucinis 2013–2014 metų veiklos planas, Lietuvos Respublikos Vyriausybei siūlome svarstyti galimybę:

- atskirai reglamentuoti ypatingos svarbos tarptautiniams renginiams skirtų lėšų panaudojimą, atsižvelgiant į specifinius poreikius, renginių vykdymo metu besikeičiančias aplinkybes ir būtinybę priimti nenumatytus sprendimus;
- reglamentuoti, kaip rengti ir koordinuoti tarpinstitucinių veiklos planų įgyvendinimą, jeigu juos vykdant numatomas privataus sektoriaus ir kitų nevalstybinių subjektų dalyvavimas.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

2010–2012 metų pasirengimo Lietuvos Respublikai pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai laikotarpis buvo įvertintas veiklos audito metu (plačiau ataskaitos 1.1 poskyryje).

Valstybės institucijų vykdytų priemonių ir joms panaudotų lėšų atitiktį tarpinstituciniame veiklos plane patvirtintoms priemonėms ir lėšoms bei jų panaudojimo teisėtumą įvertinome atlikdami 2013 metų finansinius (teisėtumo) auditus Sveikatos apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo, Žemės ūkio, Energetikos, Ūkio, Aplinkos, Susisiekimo, Užsienio reikalų, Teisingumo, Krašto apsaugos, Vidaus reikalų, Kultūros, Švietimo ir mokslo ir Finansų ministerijose, šioms ministerijoms pavaldžiose įstaigose, Policijos departamente prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybės saugumo departamente, Generalinėje prokuratūroje ir Vilniaus universitete. 2014 metų finansinių (teisėtumo) auditų metu vertinome ir audituojamų institucijų baigiamųjų pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai priemonių vykdymą ir joms įgyvendinti reikalingų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą.

Taip pat šio audito metu vertinome, kaip Užsienio reikalų ministerija koordinavo tarpinstitucinio veiklos plano įgyvendinimą.

Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais tarpinstituciniame veiklos plane buvo nurodytos priemonės, užtikrinančios sklandų ir veiksmingą pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai, ir už jų vykdymą atsakingos institucijos.

Siekdami išsiaiškinti, kaip Užsienio reikalų ministerija koordinavo tarpinstitucinio veiklos plano įgyvendinimą ir kiek papildomai biudžeto asignavimų valstybės institucijos panaudojo jį įgyvendindamos, informaciją surinkome iš visų patvirtintų šio plano priemonių vykdytojų.

AUDITO REZULTATAI

---

1. LIETUVOS RESPUBLIKOS PIRMININKAVIMO EUROPOS SAJUNGOS TARYBAI 2013 METAIS TARPINSTITUCINIO 2013–2014 METŲ VEIKLOS PLANO KOORDINAVIMAS IR VYKDYMAS

1.1. Pasirengimo pirmininkauti laikotarpis

Pasirengimo pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai pagrindinis uždavinys – tinkamai pasirengti pirmininkavimui 2013 metais. 2012 metais parengiamiesiems darbams buvo panaudota 30,6 mln. Lt valstybės biudžeto asignavimų.

Siekdama įvertinti, kaip 2010–2012 metais buvo rengiamasi pirmininkavimui, Valstybės kontrolė atliko veiklos auditą „Kaip rengiamasi pirmininkauti ES Tarybai“. Jo metu buvo nustatytos rizikos ir joms suvaldyti pateiktos rekomendacijos Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir Užsienio reikalų ministerijai.

Įgyvendindama rekomendacijas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2012 metais patikslino ir patvirtino nacionalinį Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais tarpinstitucinį 2013–2014 metų veiklos planą¹, į jį įtraukė papildomas su pirmininkavimu susijusias priemones, priėmė sprendimus, kurie užtikrintų, kad būtų pirmininkavimo renginiams reikalinga patalpų infrastruktūra ir racionaliai panaudotos valstybės biudžeto lėšos, numatė informacijos apie pasirengimui pirmininkauti ir pirmininkavimui naudojamas lėšas teikimo tvarką.

Užsienio reikalų ministerija susitikimuose su trejeto grupės valstybėmis narėmis aptarė 18 mėnesių programos principus, svarbiausius renginius ir kitus klausimus, pasidalijo darbo krūvį, siekdama sumažinti komandiruočių dubliavimosi riziką, surinko informaciją apie 2012–2014 metų ministerijų ir kitų institucijų planuojamas komandiruotes į Europos Sąjungos Tarybos ir kitų institucijų, tarptautinių organizacijų susitikimus ir susitikimus su trečiosiomis šalimis, nustatė Europos socialinio fondo ir valstybės biudžeto lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimo rizikų valdymo priemones, kad laiku būtų pasiekti planuojami projektų rezultatai ir jie galėtų būti panaudoti įgyvendinant pirmininkavimo užduotis.

Veiklos audito rezultatai plačiau pateikti 2012 m. kovo 29 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-P-40-2-4 „Kaip rengiamasi pirmininkauti ES Tarybai“ (žr. internete http://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=2).

---

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-10-16 nutarimas Nr. 1277 „Dėl Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais tarpinstitucinio 2013–2014 metų veiklos plano patvirtinimo“.

1.2. Tarpinstitucinio 2013–2014 metų veiklos plano koordinavimas ir vykdymas

Siekiant užtikrinti sklandų ir veiksmingą pirmininkavimą, buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais tarpinstitucinis 2013–2014 metų veiklos planas. Jo koordinatoriumi patvirtinta Užsienio reikalų ministerija.

Plano priemonių vykdytojais buvo paskirtos 44 valstybės institucijos ir 1 viešoji įstaiga. Kiekvienai vykdomai priemonei buvo numatyti asignavimai, o institucijos dar gavo papildomą finansavimą iš valstybės biudžeto.

2013 metais tarpinstitucinio veiklos plano įgyvendinimui buvo patvirtinta 170,8 mln. Lt valstybės biudžeto asignavimų, panaudota 130,9 mln. Lt, arba 39,9 mln. Lt mažiau negu planuota.

Baigiantis Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai laikotarpiui, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2013 metų pabaigoje patikslino ir patvirtino Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais tarpinstitucinį 2014 metų veiklos planą²: patikslintame plane pateiktos baigiamosios pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai priemonės ir joms įgyvendinti reikalingi valstybės biudžeto asignavimai.

2014 metais baigiamuosius pirmininkavimo renginius organizavo 24 valstybės institucijos ir 1 viešoji įstaiga. 2014 metais tarpinstitucinio veiklos plano įgyvendinimui buvo patvirtinta 10,3 mln. Lt valstybės biudžeto asignavimų, panaudota 7 mln. Lt, arba 3,3 mln. Lt mažiau nei planuota.

Tarpinstitucinių veiklos planų sudarymą, planų koordinatorių ir dalyvaujančių institucijų funkcijas, atsiskaitymą už tarpinstitucinio veiklos plano įgyvendinimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta Strateginio planavimo metodika³. Metodika numato, kad tarpinstitucinių veiklos planų koordinatoriai vadovauja tarpinstitucinio veiklos plano rengimo, keitimo ir įgyvendinimo procesui, vertina dalyvaujančių institucijų siūlomų veiklų tinkamumą ir pakankamumą keliamiems tikslams įgyvendinti, vertina ir sprendžia dėl asignavimų perskirstymo pagrįstumo ir įtakos rezultatų pasiekimui, informuoja dalyvaujančias institucijas apie kilusias tarpinstitucinio veiklos plano įgyvendinimo rizikas ir teikia pasiūlymus dėl atsakomųjų veiksmų, vykdo nuolatinę tarpinstitucinio veiklos plano rezultatų stebėseną, analizuoja pasiektus rezultatus, asignavimų panaudojimą ir teikia dalyvaujančioms institucijoms pasiūlymus dėl veiklos tobulinimo, rengia informaciją apie tarpinstitucinio veiklos plano įgyvendinimo rezultatus.

Užsienio reikalų ministras, siekdamas tinkamai vykdyti tarpinstitucinio veiklos plano koordinatoriaus funkcijas, patvirtino⁴ Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais koordinatorių tinklą. Jį sudarė visų pirmininkavimo funkcijas vykdžiusių valstybės institucijų atstovai.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-11-27 nutarimas Nr. 1112 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-10-16 nutarimo Nr. 1277 „Dėl Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais tarpinstitucinio 2013–2014 metų veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo“.

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimas Nr. 827 „Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“, 22¹ ir 22² p.

⁴ Užsienio reikalų ministro 2013-01-18 įsakymas Nr. V-22 „Dėl Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 m. koordinatorių tinklo sudarymo“.

Siekiant kuo geriau pasirengti Lietuvos pirmininkavimui ir įgyvendinti tarpinstitucinio veiklos plano priemones, buvo organizuojami koordinatorių susitikimai, juose buvo aptarti planuojami ir įvykę renginiai, buvę nesklaidumai ir pateiktos rekomendacijos, kaip jų išvengti. Susitarta, kad institucijos, sužinojusios apie papildomų paslaugų poreikį, privalo informuoti Užsienio reikalų ministeriją.

Įgyvendinant tarpinstitucinį veiklos planą, 2013–2014 metų laikotarpiu buvo panaudota 137,9 mln. Lt, tai yra 43,2 mln. Lt mažiau, negu buvo patvirtinta valstybės biudžeto asignavimų šiam planui įgyvendinti. Lėšų buvo sutaupyta, nes 19 bendrovių pagal su Užsienio reikalų ministerija sudarytas paramos sutartis tapo pirmininkavimo rėmėjomis (parama sudarė per 2 mln. Lt), pirmininkavimo priemonėms įgyvendinti naudotos Europos Komisijos ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos lėšos, pasitelkti savanoriai, pirmininkavimo renginius Briuselyje padėjo organizuoti Europos Sąjungos institucijos, atsakyta dalies renginių ir komandiruočių.

Teisės aktai nenumato, kaip rengti tarpinstitucinius veiklos planus, jeigu jį vykdant numatomas privataus sektoriaus ir kitų nevalstybinių subjektų dalyvavimas. Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai tarpinstituciniame 2013–2014 metų veiklos plane buvo numatytas tik valstybinių institucijų dalyvavimas ir valstybės biudžeto asignavimai, nors vykdant pirmininkavimo priemones dalyvavo ir kiti subjektai. Dėl to nėra informacijos, kiek pirmininkavimas Europos Sąjungos Tarybai kainavo iš viso.

Patvirtintame tarpinstituciniame veiklos plane nurodytos priemonės yra apibendrintos, iš jų neaišku, kokie konkretūs veiksmai ir projektai planuojami vykdyti, todėl tai apsunkino suplanuotų priemonių įgyvendinimo vertinimą.

Tarpinstitucinio veiklos plano priemonių pavyzdžiai

- Parengti ir įgyvendinti pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai programas, pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai ir jai atstovauti santykiuose su kitomis Europos Sąjungos institucijomis (pagal atitinkamos institucijos kompetenciją).
- Atstovauti pirmininkaujančiai valstybei tarptautinėse organizacijose ir santykiuose su trečiosiomis valstybėmis (pagal atitinkamos institucijos kompetenciją).
- Atlikti parengiamuosius ir horizontaliuosius pirmininkavimo susitikimų Lietuvoje organizavimo darbus.
- Organizuoti A ir B lygio susitikimus.

Be to, patvirtintas tarpinstitucinis veiklos planas neapėmė visų faktiškai vykdytų priemonių ir joms panaudotų valstybės biudžeto asignavimų. Nustatėme, kad valstybės institucijos papildomai panaudojo 3 748,4 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų tarpinstituciniame veiklos plane numatytoms ir nenumatytoms priemonėms įgyvendinti. Duomenis pateikė 41 įstaiga iš 45 dalyvavusių.

- Kai kurios valstybės institucijos panaudojo savo veiklai skirtus valstybės biudžeto asignavimus priemonėms, kurios nebuvo įtrauktos į tarpinstitucinį veiklos planą, tačiau susijusios su pirmininkavimu. Informacijos apie papildomai panaudotas valstybės biudžeto lėšas ir vykdytas tarpinstituciniame veiklos plane nenumatytas priemones Užsienio reikalų ministerijai įstaigos neteikė, todėl ministerija tokių priemonių vykdymo neturėjo galimybės koordinuoti ir kontroliuoti. Teisės aktai neįpareigoja tarpinstitucinio veiklos plano vykdytojų

teikti plano koordinatoriui duomenis apie papildomai vykdytas priemones ir panaudotas lėšas, susijusias su tarpinstitucinio veiklos plano tikslais. Todėl įstaigos galėjo savarankiškai planuoti ir vykdyti Užsienio reikalų ministerijos nekoordinuojamas tarpinstituciniame veiklos plane nenumatytas priemones.

Tarpinstituciniame veiklos plane nenumatytoms priemonėms įgyvendinti panaudotos lėšos

- **Kultūros ministerija** 334,5 tūkst. Lt, **Kultūros paveldo departamentas** 143,6 tūkst. Lt ir **Žemės ūkio ministerija** 465,4 tūkst. Lt savarankiškai suplanavo ir panaudojo įstaigų veiklai skirtus valstybės biudžeto asignavimus pirmininkavimo renginiams finansuoti.
- **Kultūros ministerija** 321 tūkst. Lt iš Kultūros rėmimo fondo lėšų konkurso tvarka finansavo projektus, skirtus pirmininkavimui.
- **Ūkio ministerija** savarankiškai suplanavo ir panaudojo 66 tūkst. Lt įstaigos veiklai skirtus valstybės biudžeto asignavimus spaudiniams, kitoms prekėms ir paslaugoms.
- **Susisiekimo ministerija** savarankiškai suplanavo ir panaudojo 701,3 tūkst. Lt įstaigos veiklai skirtus valstybės biudžeto asignavimus komandiruotėms, darbo užmokesčio priedams ir priemokoms, vienkartinėms išmokoms ir 3 automobiliams įsigyti.

Tarpinstitucinio veiklos plano priemonių vykdytojais kreipėsi į Užsienio reikalų ministeriją dėl skirtų lėšų persikirstymo tarp priemonių, o ministerija vertino ir sprendė dėl asignavimų persikirstymo pagrįstumo ir įtakos pirmininkavimo rezultatams. Tačiau pasitaikė atveju, kai pirmininkavimui numatytos lėšos buvo naudojamos ne pagal patvirtintas priemones ir jų neperskirstant. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėse⁵ nustatyta, kad asignavimų, numatytų tarpinstitucinio veiklos plano priemonėms vykdyti, paskirstymas keičiamas suderinus su plano įgyvendinimo koordinatoriumi, šiuo atveju Užsienio reikalų ministerija.

- Atsakių vykdyti kai kurias priemones, įstaigos nepanaudojo joms skirtų asignavimų (986,5 tūkst. Lt), o kitoms priemonėms, kurių vykdymo apimtis buvo didesnė nei planuota, naudojo kitai įstaigos veiklai skirtas biudžeto lėšas, nes joms nepakako tarpinstituciniame veiklos plane numatytų lėšų. Įstaigos į Užsienio reikalų ministeriją nesikreipė, todėl veiklos planas nebuvo koreguojamas, o lėšos tarp vykdomų priemonių nebuvo persikirstytos.

Tarpinstituciniam veiklos planui įgyvendinti panaudotų papildomų lėšų pavyzdžiai

- 2014 metais **Generalinė prokuratūra** ir **Statistikos departamentas** vykdė pirmininkavimo priemones ir panaudojo joms skirtus 41,2 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimus išlaidoms apmokėti, nors šios institucijos tarpinstituciniame veiklos plane nebuvo patvirtintos kaip 2014 metų plano priemonių vykdytojos.
- **Kultūros ministerija** papildomas lėšas panaudojo pirmininkavimo neformaliems renginiams ir susitikimams organizuoti.
- **Finansų ministerija** pirkė mobiliuosius telefonus.
- **Valstybės sienos apsaugos tarnyba** prie Vidaus reikalų ministerijos apmokėjo spec. atšakė gyvenamojo ploto nuomos, komandiruočių išlaidas.

⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“, 77.6 p.

Nepanaudotų tarpinstituciniam veiklos planui įgyvendinti skirtų lėšų pavyzdžiai

- **Krašto apsaugos ministerija** iš savo veiklai skirtų lėšų 2013 metais apmokėjo 326,2 tūkst. Lt tarpinstitucinio veiklos plano priemonės „Parengti ir įgyvendinti pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai programos, pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai ir jai atstovauti santykiuose su kitomis Europos Sąjungos institucijomis“ įgyvendinimo išlaidų – Lietuvos nuolatinėje atstovybėje ES esančių 2 pavaduotojų ir 1 padėjėjo, vykdytųjų su pirmininkavimu susijusias funkcijas, pareigybių išlaikymui, nors nepanaudojo 123,4 tūkst. Lt kitoms priemonėms skirtų tarpinstitucinio veiklos plano lėšų.
  - **Muitinės departamentas** iš savo veiklai skirtų 89,6 tūkst. Lt lėšų ir Europos Bendrijų programos „Muitinė 2013“ 21,1 tūkst. Lt lėšų 2013 metais apmokėjo tarpinstitucinio veiklos plano priemonės „Organizuoti A ir B lygio susitikimus“ įgyvendinimo – seminaro ir konferencijos organizavimo išlaidas. 2013 metais, atsisakius vykdyti tam tikras tarpinstitucinio veiklos plano priemones, liko nepanaudota 166,1 tūkst. Lt šioms priemonėms įgyvendinti skirtų lėšų. Departamentas kreipėsi į ministeriją dėl nepanaudotų lėšų persikirstymo, kuri leido nepanaudotas lėšas naudoti seminarui ir konferencijai organizuoti, tačiau departamentui šių lėšų nepakako.
  - **Sveikatos apsaugos ministerija** iš savo veiklai skirtų lėšų 2013 metais apmokėjo 36,6 tūkst. Lt tarpinstitucinio veiklos plano priemonių „Parengti ir įgyvendinti pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai programos, pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai ir jai atstovauti santykiuose su kitomis Europos Sąjungos institucijomis“ ir „Atstovauti pirmininkaujantiems valstybei tarptautinėse organizacijose ir santykiuose su trečiosiomis valstybėmis“ įgyvendinimo – dovanų ir suvenyrų įsigijimo išlaidas, nors nepanaudojo 146,5 tūkst. Lt priemonėms skirtų tarpinstitucinio veiklos plano lėšų.
  - **Energetikos ministerija** iš savo veiklai skirtų lėšų 2013 metais apmokėjo 10,4 tūkst. Lt tarpinstitucinio veiklos plano priemonės „Parengti ir įgyvendinti pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai programos, pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai ir jai atstovauti santykiuose su kitomis Europos Sąjungos institucijomis“ įgyvendinimo – renginių kalendoriuje nenumatytų kelionių į ES Tarybos darbo struktūrų susitikimus išlaidas, nors nepanaudojo 159,8 tūkst. Lt priemonėms skirtų tarpinstitucinio veiklos plano lėšų.
- Buvo atvejų, kai įstaigos, įgyvendindamos tarpinstitucinio 2013–2014 metų veiklos plano priemones, sutaupyty asignavimų negrąžino į biudžetą, bet juos naudojo įstaigoms nenumatytų priemonių išlaidoms, kitoms išlaidoms, nesusijusioms su pirmininkavimu, ir išlaidoms, patirtoms pasibaigus veiklos plano įgyvendinimo terminui, apmokėti.

Nepanaudotų tarpinstitucinio veiklos plano priemonėms vykdyti skirtų lėšų panaudojimas kitiems tikslams

- **Valstybės saugumo departamentas** 2013 metais nepanaudojo 135,5 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, patvirtintų tarpinstitucinio veiklos plano priemonei „Organizuoti A ir B lygio susitikimus“ vykdyti. Departamentas iš sutaupyty asignavimų 72,2 tūkst. Lt skyrė devyniems darbuotojams skatinti – vienkartinėms piniginėms išmokoms, nors tarpinstituciniame veiklos plane departamentui nebuvo numatyti valstybės biudžeto asignavimai pirmininkavimo funkcijas atliekančių asmenų finansiniam skatinimui.
- **Vidaus reikalų ministerija** 2014 metais 110 tūkst. Lt sutaupyty valstybės biudžeto asignavimų panaudojo papildomam valstybės, kuriai atstovauja ministerija, įnašui į VŠĮ Lietuvos viešojo administravimo institutą – padidino dalininkų kapitalą.
- **Valstybės sienos apsaugos tarnyba** 2014 metais nesilaikė Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais tarpinstitucinio 2014 metų veiklos plano 3 punkto, nes iš sutaupyty plano priemonei skirtų lėšų paskirtam atašė sumokėjo 6,2 tūkst.

Lt už buto nuomą ir 8,3 tūkst. Lt kompensaciją už darbą užsienyje iki 2014 m. kovo 31 d. Pagal minėtą punktą lėšos pagal planą išlaikomam diplomatiniam personalui Lietuvos diplomatinėse atstovybėse numatytos iki 2014 m. vasario 28 d.

- **Vadovybės apsaugos departamentas** iš numatytų tarpinstituciniam 2014 metų veiklos planui įgyvendinti lėšų 6,2 tūkst. Lt panaudojo degalams ir įrangai įsigyti, pasibaigus veiklos plano įgyvendinimo terminui.

2. TARPINSTITUCINIO 2013–2014 METŲ VEIKLOS PLANO VYKDYMO IŠLAIKDŲ ATITIKTIS TEISĖS AKTAMS

Pagal Valstybės kontrolės 2013 ir 2014 metų valstybinio audito programas atliktų valstybės institucijų finansinių (teisėtumo) auditų metu nustatėme laikinųjų darbuotojų atrankos organizavimo ir įdarbinimo paslaugų, patalpų pritaikymo ir įrengimo, renginių ir kelionių organizavimo paslaugų, turto įsigijimo atvejus, kurie neatitiko galiojančių teisės aktų. Taip pat valstybės biudžeto asignavimų naudojimo neturint patvirtintų renginių išlaidų sąmatų ir netaupaus bei neracionalaus valstybės biudžeto asignavimų naudojimo atvejų.

Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai aukšto lygio susitikimų laikinųjų darbuotojų atrankos organizavimo ir įdarbinimo paslaugų įsigijimas

Siekdama užtikrinti, kad laikinųjų darbuotojų paslaugos būtų teikiamos visą pirmininkavimo laikotarpį bet kuriuo metu, Užsienio reikalų ministerija ne kreipėsi į Lietuvos Respublikos Vyriausybę dėl papildomų pareigybių įsteigimo, bet įvertino ir pritaikė anksčiau pirmininkavusių Europos Sąjungos Tarybai valstybių praktiką pasitelkiant laikinuosius darbuotojus. Užsienio reikalų ministerija pirkė laikinųjų darbuotojų aukšto lygio pirmininkavimo susitikimams atrankos ir įdarbinimo per laikinojo įdarbinimo įmonę paslaugas, už kurias sumokėta 1 194,3 tūkst. Lt, nors jos pasirinktas paslaugų įsigijimo būdas viešajame sektoriuje teisės aktuose nėra numatytas. Be to, šių paslaugų pirkimo sutartį sudarė nesivadovaudama Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu⁶. (žr. Užsienio reikalų ministerijos 2014 metų valstybinio audito ataskaitą http://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1).

Patalpų pritaikymo ir įrengimo, renginių ir kelionių organizavimo paslaugų, turto įsigijimas

Užsienio reikalų ministerija, pirkdama Nacionalinės dailės galerijos patalpų, skirtų Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai aukšto lygio susitikimams, pritaikymo ir įrengimo bei renginių organizavimo paslaugas, privalėjo atsižvelgti į pakitusius ar naujus Europos Sąjungos ir Lietuvos institucijų susirinkimams keliamus reikalavimus, faktines aplinkybes. Todėl ministerija padarė esminius pirkimo sąlygų pakeitimus, įsigijo sutartyje nenumatytų paslaugų ir didesnės apimties, negu sutartyje numatyta, – netinkamai taikydama Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo⁷ nuostatas įsigijo paslaugų už 2 163,4 tūkst. Lt.

⁶ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2006-01-31 Nr. X-471 redakcija).

⁷ Ten pat.

Užsienio reikalų ministerijai vykdant interaktyvaus įrankio sukūrimo ir su jo naudojimu susijusių paslaugų pirkimo sutartį paaiškėjo aplinkybės, dėl kurių jis buvo demonstruojamas kituose užsienio valstybių miestuose. Sutartyje buvo numatyta, kad, keičiant paslaugų vietą, paslaugos turi būti įsigyjamoms Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka. Ministerija nesilaikė sutarties nuostatų ir netaikydama Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytą viešojo pirkimo procedūrą įsigijo 126,7 tūkst. Lt vertės paslaugų kituose, sutartyje nenurodytuose užsienio valstybių miestuose. (žr. Užsienio reikalų ministerijos 2014 metų valstybinio audito ataskaitą http://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1).

Vadovybės apsaugos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos įsigijo 850,6 tūkst. Lt vertės turto, nesivadovaudamas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu⁸, nes sudarė sąlygas pirkimus laimėti konkretiems tiekėjams. (žr. Vidaus reikalų ministerijos 2014 metų valstybinio audito ataskaitą http://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1)

Žemės ūkio ministerija įsigijo 400,4 tūkst. Lt vertės tarnybinių kelionių organizavimo paslaugas, pažeisdama Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme⁹ nustatytus lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principus, nuostatas dėl kainodaros būdo nustatymo ir nesilaikė draudimo keisti sutartį. Ministerija neužtikrino konkurencijos, nes pirko sutartyje nenurodytų skrydžių bilietus iš vieno tiekėjo. (žr. Žemės ūkio ministerijos 2014 metų valstybinio audito ataskaitą http://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1)

Užsienio reikalų ministerija pateikė informaciją, kad rengiantis pirmininkavimui, Aplinkos ministerija buvo parengusi Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo projektą, kuriuo buvo siūloma netaikyti įstatymo reikalavimų pirkimams, susijusiems su pirmininkavimo funkcijų įgyvendinimu tarptautinių organizacijų vykdomuose renginiuose ne Lietuvos teritorijoje pasirengimo ir pirmininkavimo laikotarpiu. Projektas, kuriuo siekta užtikrinti lankstesnį pirkimų reguliavimą, nebuvo priimtas dėl tokio reguliavimo prieštaravimo Europos Sąjungos direktyvoms.

Renginių išlaidų sąmatų sudarymas

Reprezentacinių renginių išlaidas ir tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklės¹⁰: organizuojant renginius sudaroma išlaidų sąmata, kurią tvirtina įstaigos vadovas arba jo įgaliotas asmuo.

Užsienio reikalų ministerija pirmininkavimo laikotarpiu buvo atsakinga už visų Lietuvoje vykusių aukšto lygio pirmininkavimo susitikimų organizavimą. Renginiams organizuoti įsigytos prekės ir paslaugos buvo naudojamos visą pirmininkavimo laikotarpį, todėl ministerija negalėjo tiksliai apskaičiuoti, kuri jų dalis turėtų būti įtraukta į konkretaus aukšto lygio susitikimo sąmatą. Taigi ministerija, neturėdama įstaigos vadovo ar jo įgalioto asmens patvirtintų išlaidų sąmatų, organizavo 22 Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai aukšto lygio renginius, kuriems panaudojo 33,8 mln. Lt. Tokie veiksmai neatitiko minėtų taisyklių reikalavimų. (žr. Užsienio reikalų ministerijos 2014 metų valstybinio audito ataskaitą http://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1)

⁸ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2006-01-31 Nr. X-471 redakcija).

⁹ Ten pat.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-17 nutarimas Nr. 919 „Dėl reprezentacinių išlaidų“, 4 p.

Nuomojama ir įsigyjama įranga

Užsienio reikalų ministerija priėmė sprendimą vienu viešuoju pirkimu įsigyti aukšto lygio susitikimams Lietuvoje, vykusiems pirmininkavimo metu, informacinių ir ryšio technologijų paslaugas, kompiuterinę techniką bei vertimo ir organizacinės įrangos nuomos paslaugas. Dėl to ministerija negalėjo spręsti, kaip tiekėjas, teikdamas bendrą pasiūlymo kainą, paskirstė savo išlaidas: mobiliųjų telefonų ir planšetinių kompiuterių nuomos, nešiojamųjų kompiuterių įsigijimo kainos buvo bendro laimėjusios įmonės pasiūlymo kainos dalis.

Užsienio reikalų ministerija 2013 m. pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai Lietuvoje susitikimų metu nuomojosi 55 mobiliuosius telefonus ir 7 planšetinius kompiuterius už 212 tūkst. Lt bei įsigijo 26 nešiojamuosius kompiuterius už 267 tūkst. Lt, nors pagal rinkos kainas šias prekes ir paslaugas galėjo įsigyti pigiau. Be to, mobiliuosius telefonus ir planšetinius kompiuterius, pasibaigus pirmininkavimui, būtų galėjusi panaudoti savo funkcijoms atlikti arba perduoti kitoms institucijoms teisės aktų nustatyta tvarka, taip būtų sutaupiusi iki 212 tūkst. Lt ir užtikrinusi racionalų ir taupų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatyme¹¹. (žr. Užsienio reikalų ministerijos 2014 metų valstybinio audito ataskaitą http://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1).

4-ojo audito departamento direktorius

Rimvidas Aleliūnas

4-ojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Jurgita Lizūnaitė

Valstybinio audito ataskaitos kopija pateikta Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui.

Auditas atliktas, vykdant 2014-09-30 pavedimą Nr. P-40-8

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:

Jurgita Lizūnaitė (grupės vadovė)

Akvilė Dovydaitytė

---

¹¹ Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas. 1995-12-05 Nr. I-1113.